समाये" उद्भटः कुलयोषिदादयोऽप्यत्र" असंस्कृतप्रमीतानां त्यागिनां कुलयोषिताम्" मनुः

कुलभृत्या स्त्री कुलैः वंशभवैः भृत्या भरणम् भृ—भावे क्यप् ६त० । गर्भिण्या दोहदादिदानरूपायां परिचर्य्यायाम् जटा० । कुलस्य भृत्या । २वंशभरणे च ।

कुलम्पुन न०कुलं पुनाति पू—बा०खश् मुम् च । भारतोक्ते तीर्थभेदे "कुलम्पुने नरः स्नात्वा पुनाति स्वकुलानि च भा०व० ८३ अ०

कुलम्भर(ल) पु० कौ भूमौ रन्ध्रे सन्धिकरणादिव्यापारे लीयते व्यासक्तः ली—बा० ड लस्य रः अन्तस्थस्य तु वा रः । चौरे हारा० । [देशादौ ।

कुलर त्रि० कुल+अश्मादि० चतुरर्थ्यां र । कुलसन्निकृष्ट

कुलवत् त्रि० कुलं प्रशस्तकुलमस्त्यस्य बला० वा मतुप् मस्य वः । प्रशस्तकुलजे स्त्रियां ङीप् । सा च कुलस्त्रियां गृहमात्रावस्थितायां स्त्रियाम् ।

कुलवर्णा स्त्री० कुलैः वैद्यकुलैः वर्णो गुणोत्कीर्त्तनं यस्याः वर्ण—भावे घञ् ६त०। रक्तत्रिवृति (लालतेओडि) राजनि०।

कुलवार पु० "रविचन्द्रौ गुरुः सौरिश्चत्वारश्चाकुला इमे । "भौमशुक्रौ कुलाख्यौ तु बुधवारः कुलाकुलः" तन्त्रसा० उक्तयोः कुजशुक्रवारयोः ।

कुलविद्या स्त्री० कुलक्रमागता विद्या । १वंशक्रमागतविद्यायाम् । कुलैः स्वकुलैः शिक्षणीया विद्या । "२आन्वीक्षिकीत्रयीप्रभृतिविद्यायाम् "तमादौ कुलविद्यानामर्थमर्थविदां वरः" रघुः [चौरस्वामी कुलपुरोहितादयोऽप्यत्र

कुलविप्र पु० कुलक्रमागतः विप्रः । वंशक्रमागते पुरोहिते

कुलव्रत न० कुले चर्य्यं व्रतम् । कुलक्रमेण कर्त्तव्ये व्रते "गलितवयसामिक्ष्वाकूणामिदं हि कुलव्रतम्" रघुः ।

कुलश्रेष्ठिन् त्रि० कुलेषु श्रेष्ठी । शिल्पकुलप्रधाने अमरः

कुलसंख्या स्त्री कुले संख्या कीर्त्तिः । वंशमध्ये गणनायाम् वंशश्रेष्ठतायाम् "मन्त्रतस्तु समृद्धानि कुलान्यल्पधनानि च । कुलसंख्याञ्च गच्छन्ति कर्षन्ति च मह द्यशः" मनुः

कुलसत्त्र न० कुलैः कुलजैरनुष्ठेयं सत्त्रम् । पित्रादिक्रमेणानुष्ठेये सहस्रवर्षसाध्ये कार्ष्णाजिनिमतसिद्धे सत्त्रभेदे तच्च कात्या०श्रौ० १,६,२२, दर्शितं यथा

"कुलसत्त्रमिति कार्ष्णाजिनिः"सू०। "कार्ष्णाजिनि मुनिरित्याह एवं कथयति यत् कुलसत्त्रमेतत् सहस्रसंवत्सरं भवति कुलस्य पितृपुत्रपौत्रप्रपौत्रतत्पुत्रादिरूपस्य वंशस्यैतत्भवति न त्वेकस्य कस्यचित् असम्भवात् । मनुष्याधिकारं चैतत् प्रारब्धं चावश्यं समापनीयं नचैकः शक्नोति समापयितुमिति यथा शक्यते तथा समापनीयमिति गम्यमाने ये बहवस्ते शक्नुयन्ति तेन तत्कुलीनाः मध्ये कैश्चिदारब्धं कैश्चिन्मध्येऽनुष्ठितं केचित् समापयिष्यन्तीत्येवं कुलसत्त्रं कार्ष्णाजिनिमन्यते" कर्कः वर्षशब्दस्य दिनपरत्व कल्पनेन कात्यायनेनेदं दूषितम् ।

कुलसम्भवः कुलं सम्भवोऽस्य । यौज्ये कुलजाते अमरः ।

कुलसाधक त्रि० कुलेन कुलाचारेण साधकः । तन्त्रोक्ते कुलाचारेण साधकभेदेषु तेच तन्त्रसारे दर्शिताः यथा "उपासकान्महादेव ! शृणु चैकमनाः स्वयम् । मनुश्चन्द्रः कुवेरश्च मन्मथस्तदनन्तरम् । लोपामुद्रामुनिर्नन्दी शक्रः स्कन्दः शिवस्तथा । क्रोधभट्टो रुरुश्चैव पञ्चमश्च प्रकीर्त्तितः । दुर्व्वासा व्याससूर्य्यौ च वशिष्ठश्च पराशरः । और्व्वोवह्निर्यमश्चैव निर्ऋतोवरुणस्तथा । वायुर्विष्णुः स्वयम्भूश्च भैरवो दानवस्तथा । अनिरुद्धो भरद्वाजो दक्षिणामूर्त्तिरेव च । गणपः कुलपाश्चैव लक्ष्मीर्गङ्गा सरस्वती । तालोदेवः प्रमत्तश्च उन्मत्तः कुलभैरवः । क्षेत्रपालो हनूमांश्च दत्तो गरुड़ एव च । काश्यपः कौशकुन्तौ च जमदग्निर्भृगुस्तथा । बृहस्पतिर्यदुश्रेष्ठो दत्तात्रेयो युधिष्ठिरः । अर्जुनो भीमसेनश्च द्रोणाचार्य्यो कृपाकपिः । दुर्य्योधनस्तथा कुन्ती सीता च रुक्मिणी तथा । सत्यभामा द्रौपदी च उर्व्वशी च तिलोत्तमा । पुष्पदन्तो महाबुद्धो वाणः कालश्च मन्दरः । कैलासः क्षीरसिन्धुश्च उदधिर्हिमवांस्तथा । नारदश्च महावीराः कामतो वीरसाधकाः । महाविद्याप्रसादेन स्वस्वकर्म्मसमन्विताः । एतेषां वत्स ! नामानि विद्या विद्योपसेविनाम् । प्रातःकाले शुचिर्भूत्वा यः पठेत् प्रयतात्मवान् । पूजायां वा शुचिर्भूत्वा प्रसीदामि कुलान्वये । अशुचिर्वानिरालम्बप्रभालम्ब्य च कुलान्तिके । नित्य पूजाफलं तस्य ददामि वरमीप्सितम् ।"

कुलवीरकुलोपासकादयोऽप्यत्र

कुलसौरभ न०कुलं श्रेष्ठं सौरभमस्य । मरुवकवृक्षे शब्दमा०

कुलस्त्री स्त्री कुले गृहे स्थिता स्त्री । कुलपालिकायाम् अमरः

कुलहुण्डक पु० कुलाय संघाय हुण्डते हुडि—संघे ण्वुल् । आवर्त्ते हारा० कुलहुण्डकोऽप्यत्र त्रि० पृषो० ।

कुलाकुल त्रि० तन्त्रोक्तेषु तत्तच्चक्रतिथिवारनक्षत्रेषु । कुलाधारग्रन्थे विहतिः